

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ANUL XII • NR. 7 (28) - SERIE NOUĂ • IULIE-SEPTEMBRIE 2012

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

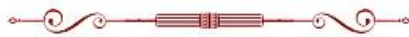
31 AUGUST – ZIUA LIMBII ROMÂNE

Sărbătorirea Zilei Limbii Române în întreg spațiul românesc

ZIUA LIMBII ROMÂNE, LA BOTOȘANI

La finalul anului 2011, Senatul României a aprobat Legea nr. 771/2011, privind instituirea Zilei Limbii Române în data de 31 august. Pe 31 august 2012, la Botoșani, a fost celebrată, pentru prima dată în România, Ziua Limbii Române.

Continuare la pagina 2

În Basarabia, la Căușeni: Ziua Limbii Române – prilej de întâlnire a românilor de pretutindeni

Sărbătoarea națională Limba noastră cea română, la 31 august, în fiecare an, vine cu o semnificație deosebită către inima și conștiința românilor basarabeni.

Continuare la pagina 3

SĂRBĂTOAREA LIMBII ROMÂNE LA CERNĂUȚI

La Cernăuți, în acest an, cea de-a XXIII-a ediție a Sărbătorii naționale „Limba noastră cea română” a avut un caracter deosebit, deoarece s-a desfășurat sub semnul împlinirii a 150 de ani de la înființarea Societății pentru Cultura și Literatura Română din Bucovina, dar și a faptului că Ucraina, în drumul său către UE, a adoptat o legislație lingvistică ce permite ca în localitățile unde minoritarii sunt peste 10%, limba acestora să se oficializeze, devenind limbă regională.

Continuare la pagina 5

Afișul oficial al manifestării „Ziua Limbii Române – Botoșani, 31 august, 2012”

Scriitorul Dumitru Covalciuc, alături de poetul Mihai Prepelită și alți invitați;

31 August 2012

ZIUA LIMBII ROMÂNE, LA BOTOȘANI

La finalul anului 2011, Senatul României a aprobat Legea nr. 771/2011, privind instituirea Zilei Limbii Române în data de 31 august. Pe 31 august 2012, la Botoșani, a fost celebrată, pentru prima dată în România, Ziua Limbii Române.

Alături de ziua națională, de ziua drapelului și de ziua imnului, această zi întregeste calendarul sărbătorilor naționale ale României.

De peste două decenii, ziua de 31 august este o sărbătoare sacră în calendarul Republicii Moldova. Preluarea și celebrarea ei, pentru prima dată în România – în acest an, în care se împlinesc două secole de când imperiul rusesc a ocupat partea de Est a Moldovei istorice –, vrea să semnifice reunificarea calendarului de sărbători ale românilor, indiferent de locurile unde ei ar trăi, ca un pas necesar spre reunificarea României. Și nu este deloc întâmplător că acest lucru s-a întâmplat aici, la Botoșani, locul care l-a zămislit pe cel mai important creator de limbă română; Aici, la încheietura nedreptelor frontiere, care împart, încă, spațiul limbii române între mai multe state; Aici, unde, încă, destui oameni își simt sufletele răscolite, când aud vorbindu-se despre țara lor.

În februarie 2012, la Chișinău a fost reactivat Consiliul Unirii, un conglomerat de asociații civice, care militează cu curaj pentru reîntregirea României. Din solidaritate cu manifestările unioniste, întreprinse în ultimele luni în Republica Moldova, organizatorii evenimentului de la Botoșani dedică acest moment de spiritualitate românească Consiliului Unirii din Chișinău și tuturor acelor oameni de rând de acolo, care înțeleg să lupte pentru limba română și pentru valorile spirituale ale acestui popor. În condițiile politice, sociale și economice de acolo, acțiunile lor capătă accente de eroism și noi, ca frați ai lor, le suntem alături.

Programul sărbătoririi din 31 august, de la Botoșani, a debutat la ora 10.30, pe Pietonalul Unirii, cu târgul de carte intitulat „**Patria Limbii Române**”, a continuat la Muzeul Județean de Istorie, unde, la ora 11.00, a fost organizată o masa rotundă, sub genericul: „**Limba Română - unitate întru spirit**” și a culminat, spre seară, cu un spectacol de muzică și poezie, în aer liber, intitulat: „**Limba Română-Liră și Paloș**”, precum și cu un concert de muzică folk, susținut de invitații speciali **Mădălina Amon** și **Florin Săsărman**. Desfășurarea spectacolului a depus mărturie despre frumusețea limbii române.

În cadrul mesei rotunde, moderatorii: prof. Maria Baciu și prof. Gheorghe Median, împreună cu invitatul dumnealor, Traian Apetri, Directorul Teatrului M. Eminescu Botoșani, au discutat fără încrâncenare, dar cu curaj, despre problemele grave care aduc atingere

limbii române și sistemului de învățământ din România; Despre nevoia ca școala românească să se întoarcă la funcția sa primordială: aceea de a construi personalități umane puternice și integre... Oamenii nu pot să fie doar buni profesioniști, dacă nu sunt capabili să se înțeleagă pe ei înșiși, ca părți integrate ale sistemelor pe care le alcătuiesc. Discursurile domniilor lor constituie un acut semnal de alarmă, care ar trebui să ajungă urgent la urechile conducătorilor acestei țări. În sală au fost prezente numeroase cadre didactice, inclusiv Inspectorul General al I.S.J Botoșani, doamna Mihaela Huncă, d-na doctor în filologie Lucia Olaru Nenati, scriitorii, public de rând, care s-au implicat în discuții.

Spectacolul de după amiază s-a adresat publicului obișnuit, oamenilor de rând, urmărind să-i sensibilizeze, să-i ajute să înțeleagă și, mai ales, să simtă că ne este bine împreună, în căușul blând al limbii noastre;... Că, nu ne trebuie averi și glorie, ca să ne simțim bogăți;... Că, oricât de bine ne-ar fi fiecăruia în parte, bine nu ne va fi, până când nu ne va fi bine împreună, aici, în patria întregă a limbii române... Numai aici sufletul nostru poate cânta!...

„Sperăm ca mesajul spectacolului să fi tulburat publicul, atât cât oamenii să nu mai poată fi indiferenți la istoria țării lor, pentru că „...Durerea țării noastre făcută-i să ne doară!”, iar în ziua când va fi nevoie de noi, să fim pregătiți. Suntem datori să ne informăm, să ne implicăm! Ceea ce se întâmplă în aceste zile se cheamă istorie; Iar această istorie este și istoria noastră, a fiecăruia în parte. Nu avem dreptul să mai fim indiferenți!...Ar trebui să nu cunoaștem tihnă, până când țara noastră nu va fi repusă în poziția firească de demnitate, până când idealul nostru de unitate nu va fi împlinit!

Avem nevoie de artiști și de creatori, care să ne fie alături, să se implice în frământările cetății, ca să putem forma un întreg...

Invităm toate instituțiile culturale și administrative din România să preia, în calendarul lor de evenimente, ziua de 31 august, drept Ziua Limbii Române.

Începutul a fost săvârșit!... Drumul e deschis...

Invităm și Republica Moldova să preia din calendarul nostru... Ziua Drapelului Național, de exemplu... și să dea Dumnezeu ca Prutul să nu ne mai stea vama, multă vreme!...”

Acestea au fost mesajele de spirit care s-au auzit în spectacolul de muzică și poezie, de la Botoșani, dedicat Zilei Limbii Române.

Din nefericire, pentru o parte dintre români, limba română a rămas ultima redută de apărare a identității lor, în vreme ce, pentru alții este doar un instrument lipsit de multiple semnificații. E vremea ca lucrurile să fie corectate! Limba vorbită de membrii unei

comunități este elementul cel mai durabil al identității lor, ca națiune. Din acest punct de vedere, ea depășește componenta intelectuală a personalității umane și ajunge în sfera vieții sale spirituale.

De ziua ei, limbii române nu se cuvine să-i spunem, doar: „La muți ani!”, ca unei persoane, ci... „Să -ți fie cuvântul ziditor, Limbă Română!”

Iulian Moldovan,
Asociația Culturală „Pro Basarabia și Bucovina”, Botoșani

*Simpozionul „Limba română – Unitate întru spirit”:
Flavius Alin Damean, organizator; Traian Apetri, directorul Teatrului „Mihai Eminescu”;
poeta Maria Baciu, moderator; muzeograful Gheorghe Median, moderator.*

În Basarabia, la Căușeni: Ziua Limbii Române – prilej de întâlnire a românilor de pretutindeni

Sărbătoarea națională Limba noastră cea română, la 31 august, în fiecare an, vine cu o semnificație deosebită către inima și conștiința românilor basarabeni.

Anul acesta, sărbătoarea a fost marcată cu o notă de mândrie în sufletul românilor din acest spațiu, întrucât, după 21 de ani de la dobândirea independenței Republicii Moldova, conducerea celui de al doilea stat românesc nu mai pune la îndoială identitatea limbii române la ea acasă. Prin acest act, limba română obține statutul mult așteptat de toată populația acestui meleag, devenind mijlocul de bună comuniune și înțelegere a tuturor locuitorilor din acest spațiu, indiferent de etnie.

De la inaugurarea Centrului de Cultură și Asistență Didactică „Casa Limbii Române, Căușeni”, în 2001, ziua de 31 august a devenit un frumos prilej de întâlnire a fraților din diferite instituții culturale, de pe ambele maluri ale Prutului, în colocvii a căror tematică vizează idealurile naționale.

În anul 2012, la Căușeni, Ziua Limbii Române i-a adunat pe frații din Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina, filiala Constanța, Președinte **Cezar Pânzaru**; Consilierul Președinției României, **Eugen Tomac**; Senatorul **Viorel Badea**; Combatantul martir **Alexandru Leșco**; Asociația Refugiaților din Basarabia, Bucovina și Ținutul Herța, Președinte de onoare **Ion Seniuc**; Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu”, filiala Chișinău, Director **Petre Guran**; Asociația Culturală ProBasarabia și Bucovina, filialele: Huși, Președinte **Ștefan Plugaru**; Bacău, Președinte **Vasile Puiu**; Neamț, Președinte **Valeriu Eutușianu**; Craiova, Președinte **Constantin Balan**; Negrești, Președinte **Petronel Baciu**; conducerea raionului Căușeni, Președinte **Ilie Gluh**;

Primarul orașului Căușeni **Grigore Repeșciuc**; reprezentanți ai mass-media din Căușeni, Iași și Bacău și mulți alți compatrioți de bună credință, care au venit la sărbătoare ca să-și exprime solidaritatea întru emanciparea limbii române în Basarabia. Programul manifestărilor a cuprins trei etape: Deschiderea Sărbătorii Limbii Române, la bustul poetului Alexei Mateevici, autorul cunoscutei poezii *Limba Noastră*, al cărei text a devenit Imnul Republicii Moldova; Recital poetic și lansare de carte, în Sala de ședințe a Consiliului raional Căușeni; Pelerinaj la Cimitirele Eroilor Români din satele: Feștelița și Corcmaz, Raionul Ștefan Vodă.

În deschiderea sărbătorii, elevii Liceului Teoretic *Alexei Mateevici* din Căușeni au prezentat o sublimă compoziție muzical – literară dedicată limbii române, urmată de intervenții ale personalităților prezente: Președinte raionului Căușeni, Ilie Gluh precum și scriitorii Traian Brătianu, Constanța, și Vasile Puiu, Bacău, urmași de Ștefan Plugaru, Huși și Andrei Nicolaescu, consilier al Institutului Cultural Român *Mihai Eminescu*, Chișinău. Vorbitorii au remarcat valoarea limbii române, de temelie pentru neamul nostru, întrucât în diferite perioade de restricte ea ne-a solidarizat și propășit, în jurul acelorași idealuri de unitate.

În cea de a doua activitate festivă, gazdele și oaspeții au avut prilejul să se delecteze cu talentele artistice ale copiilor din ansamblul vocal *Demnitătea*, conducător artistic Ludmila Diacon, Liceul Teoretic *Mihai Eminescu*, Căușeni; corul *Buna Vestire*, conducător artistic , preotul paroh Nicolae Jelehovschi , Liceul Teoretic *Meșterul Manole*, Sălcuța; cântăreții: Adrian Roșca și Ion Ciobanu. Programul muzical a completat, în mod fericit, lansările de carte: *Basarabia te iubesc* de Traian Brătianu ,Constanța; *Cireșe pentru Mareșal*, de Ion Iachim, Chișinău; dupletul *Versuri în Do(r) major și Uverturi în Fa(rd)minor*, de Vlad Sărătîlă , Căușeni, precum și *Ierarhi ai Mitropoliei Basarabiei în perioada interbelică*, de Ștefan Plugaru, Huși. Lansarea de carte a fost onorată și de oaspeți din București: consilierul Președinției României Eugen Tomac și senatorul Viorel Badea, care au remarcat că, pentru conducerea României, românii din Basarabia constituie o prioritate în activitatea culturală iar emanciparea acestora, o datorie morală.

Vizitând Cimitirele eroilor români din satele Feștețița și Corcmaz, s-a constatat că autoritățile naționale fac prea puțin pentru onorarea memoriei eroilor din cel de al Doilea Război Mondial. După cum este cunoscut, în perioada sovietică mormintelele ostașilor români au fost devastate. Din spusele Primarului Nicolae Tudoreanu, în satul Feștețița – unde sunt înmormântați 44 de ostași, căzuți la datorie –, de la data reabilitării mormintelor eroilor naționali, nu a mai venit nimeni, dintre autoritățile naționale, măcar să depună o floare. La cele două cimitire din satul Corcmaz , sunt înmormântați 113 eroi naționali, conform listelor obținute din Arhiva Națională. Martori oculari – Ion Stejar, 83 ani , profesor de istorie și Alexei Cialăc, ex-director de școală, 86 ani – afirmă, însă, că au fost înmormântați peste 420 de ostași români, unii căzuți la Odesa, la Dalnic, în 1941 , iar alții, în 1944, la fortificarea Nistrului. Aceste cimitire stau în paragină și mormintele, devastate de sovietici, nu se cunosc. Toate eforturile primarului de Corcmaz , Ion Leșco, de a sesiza autoritățile naționale, au rămas fără răspuns.

În mod tradițional, programul manifestărilor din Ziua Limbii Române include și activități de documentare asupra vestigiilor istorice naționale din Basarabia. Pentru oaspeții din Țară, în acest an, a fost preconizată expediția de documentare la două lăcașe de cult, monahale: Mănăstirea Țipova și Mănăstirea Saharna . Aici, oaspeții au descoperit că domnitorii Moldovei, alături de cetățile de hotar, au amplasat pe Nistru și mănăstirile creștine, care au menținut și desăvârșit spiritul de rezistență românesc, pe acest pământ. Mănăstirile Țipova și Saharna sunt amplasate în locuri pitorești și, în vremurile de vitregie, au constituit adevărate oaze de refugiu pentru conașionalii noștri prizonieri.

La finele manifestărilor, oaspeții au participat la o cină de taină , la Primăria Căușeni, - gazdă, primarul Grigore Repeșciuc. Președintele Raionului Căușeni , Ilie Gluh, a ținut să-i însoțească pe musafiri, la plecare, până la Chișinău.

Manifestările din cadrul Sărbătorii Limba Noastră cea Română au arătat, încă odată, că neamul nostru, pentru ca să-și consolideze rândurile, are nevoie de mai multă comunicare. Aceste întâlniri oferă prilejul unei mai bune cunoașteri și înțelegerea adevărului că, valorificarea aspirațiilor fiecărui conașional este în directă dependență de propășirea și dăinuirea idealurilor naționale comune, care fac din națiune o mare familie, o cetate de neînvinș.

Și acum, un îndemn: Drați români de pretutindeni, nu lăsați să adoarmă conștiința de român și folosiți orice prilej de a regăsi pe frații voștri rămași, prin vitregiile istoriei, dincolo de actualele frontalii ale țării! În comunitățile românești de aici este încă mult de lucru, pentru a le despresura de păienjenisul oprimării naționale, manifestată sub o multitudine de forme;... Și nu uitați că moșia națiunii este mai largă, căci avem o Țară înconjurată tot de români.

Valeriu Ostaș

Directorul Centrului de Cultură și Asistență Casa
Limbii Române, Căușeni

Transmigrație

Cândva, în deșert,
am întâlnit
o plantă veștejită.

Setea ei
mi-a adăpat
dorința de-a o salva.

Cu mâinile zdrelite,
căutam sub nisip
picături de apă.

An după an,
am tot sperat
să-nflorească;

Dar,
florii aceleia
i se uscaseră sufletul...

Într-un târziu,
acoperind-o cu nisip,
am udat-o c-o lacrimă...

Acum, parcă aud,
de sub pământ,
înflorind lacrima...

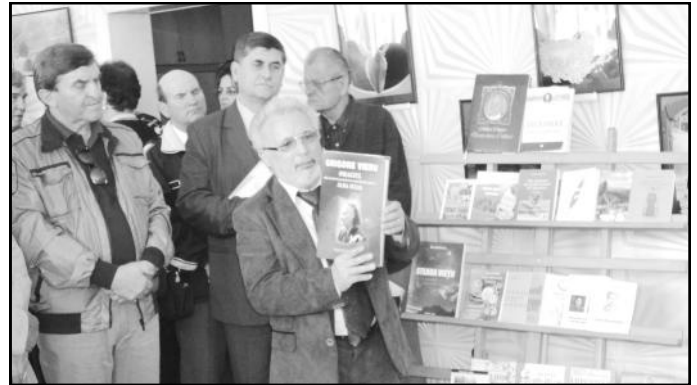
16 iulie 2012

Paul-Mircea Iordache

SĂRBĂTOAREA LIMBII ROMÂNE LA CERNĂUȚI

La Cernăuți, în acest an, cea de-a XXIII-a ediție a Sărbătorii naționale „Limba noastră cea română” a avut un caracter deosebit, deoarece s-a desfășurat sub semnul împlinirii a 150 de ani de la înființarea Societății pentru Cultura și Literatura Română din Bucovina, dar și a faptului că, Ucraina, în drumul său către UE, a adoptat o legislație lingvistică ce permite ca în localitățile unde minoritarii sunt peste 10%, limba acestora să se oficializeze, devenind limbă regională. Astfel, în regiunea Cernăuți, etnicii români vor putea să -și utilizeze limba maternă în relațiile cu autoritățile și instituțiile din zonă.

Sărbătoarea propriu-zisă a început sâmbătă, 9 septembrie, orele 10, la sediul Societății pentru Cultură Românească „Mihai Eminescu”, unde jurnalistul Vasile Băcu, președintele societății sus-numite, a rostit un discurs și a prezentat invitații de peste hotare, sosiți la acest eveniment cultural; Printre invitați s-a numărat și consulul României la Cernăuți, doamna Tatiana Popa, senatorul sucevean Ion Irimescu - care și-a prezentat și o carte despre societatea bucovineană aniversată - , precum și poetul și prozatorul Mihai Prepelită și profesorul universitar Constantin Bahneanu, ultimii

Sediul Societății „Mihai Eminescu”: poetul Vasile Tărățeanu prezentând un volum de Grigore Vieru;

doi, veniți de la Moscova, pe plaiurile natale, pentru acest eveniment. S-a apreciat faptul că, în ultimul an au existat multe apariții editoriale și au fost lansate cărțile mai multor scriitori autohtoni, remarcându-se Simion Gociu, Vasile Tărățeanu și Eleonora Schipor. În premieră au fost prezentate și manualele școlare în limba română destinate elevilor clasei I.

Continuare la pagina 6

Glasul romanesc - aprilie 2012 Chisinau

IN SLUJBA NEAMULUI ȘI ÎN APĂRAREA CREDINȚEI

În data de 22 octombrie 2011 a avut loc congresul Partidului Național Român, care a însemnat o reînviere a forței unioniste și naționaliste din Republica Moldova. Acest eveniment poate fi considerat istoric, deoarece până la acel moment în Basarabia nu exista un partid care nu doar declarativ, ci și prin platforma sa să fie Unionist. Până în prezent, noi am urmărit activitatea multor lideri politici care, într-un mod sau altul, declarau că sunt unioniști, însă nici unul dintre aceștia nu a avut curaj să propună înființarea unei organizații care să reprezinte interesele noastre. Liderul nou al Partidului Național Român, Valeriu Ciubotaru, în scurt timp a dovedit că este un conducător carismatic, care a reușit să unească în rândurile PNR mai multe formațiuni unioniste din Basarabia. E îmbucurător faptul că tot mai mulți români, majoritatea fiind tineri, se ridică la luptă pentru românism, ridicând stăguli unirii al Partidului Național Român în diferite colțuri ale Basarabiei. Redacția „Glasul Românesc” s-a întâlnit cu Președintele PNR, Valeriu Ciubotaru, care a răspuns la întrebările noastre:

Aurelia Cebanu: Care sunt scopurile și obiectivele de bază a PNR?
Valeriu Ciubotaru: Scopul - reiese din însăși denumirea partidului - REUNIIFICAREA CU PATRIA MUMĂ - ROMÂNIA și apărarea valorilor naționale!

În primul rând, țin să subliniez faptul că Partidul Național Român este format și include în sine doar persoane unite în cuget și trăire românească, oameni care dintotdeauna au luptat și vor lupta în continuare pentru o singură cauză - cauza libertății și uniunii naționale. Ce poate fi mai frumos și mai demn decât lupta pentru unitatea și libertatea ȚĂRII?! Fapt care este menționat în Articolul 1 al Statutului PNR: «Să contribuie pe căi constituționale la apropierea clipei de reintregire a Patriei prin lichidarea consecințelor pactului Molotov-Ribentrop»

Aurelia Cebanu: Platforma Unionistă a PNR este doar declarativă, la fel ca și celelalte partide ago-cis unioniste, sau

este pusă în Scopurile Statutare și Program?
Valeriu Ciubotaru: Suntem primul și unicul partid care are inclus în Statut, din momentul înregistrării oficiale în cadrul Ministerului Justiției platforma unionistă. Suntem unicul partid care, s-a născut pentru a apăra, reînvia Țara! Ne bucurăm că astăzi se observă o intensificare a activității de deșteptare națională, tot mai mulți tineri aderază la Partidul Național Român. Forța vitală a PNR este înerezul, și drept dovadă este aderența Mișcării Național-Creștine Noua Dreaptă, care în prezent formează GARDA TĂNĂRĂ a Partidului Național Român, în continuare îi așteptăm pe toți acei cîrui nu le este indiferentă soarta Țării, să vină lângă noi pentru a realiza ceea ce a constituit visul românilor dintotdeauna, de la Burebista Ilocane - de a fi UN POPOR, O ȚARĂ, O CREDINȚĂ!

Aurelia Cebanu: Cu ce probleme s-a confruntat și se confruntă PNR, care ar fi perspectivele pentru viitorul apropiat?
Valeriu Ciubotaru: Partidul Național Român, pe parcursul activității sale, a trecut prin multe încercări și greutăți. Forțele antinaționale comuniste și procomuniste întotdeauna au încercat să influențeze activitatea PNR, de la intimidare simplă până la amenințarea cu exterminare fizică. Și astăzi nu sunt vorbe goale, drept mărturie multor victime sunt erorii neamului Gheorghe Ghimpu primul președinte al PNR și Dionisie Guțu decedați în împrejurări dubioase. Mai recent au fost amenințări din partea structurilor de forță la adresa prim-vicepreședintelui PNR Sergiu Lascu, vicepreședintelui PNR Mihai Golan, la insistența reprezentanților unor partide de guvernământ, unii camarazi au fost exmatriculați de la instituții de învățământ, au fost intimidați și amenințați inclusiv membrii familiilor militanților activi ai PNR. Fapt care doar întărește răndurile noastre.

Partidul Național Român în timpul anilor de guvernare comunistă a considerat că, este necesar de unit forțele în lupta anticomunistă și a susținut în campania electorală Alianța anti-comunistă. Însă în prezent, considerăm că, a sosit clipa manifestării noastre ca Partid politic. E timpul să luptăm pentru realizarea scopurilor propuse.

PNR se va manifesta ca forță principală în lupta politică de reunire cu Țara - România.

Aurelia Cebanu: Ce puteți să ne spuneți despre dinamica creșterii sau descreșterii PNR la momentul actual?
Valeriu Ciubotaru: Partidul Național Român este în creștere continuă, ceea ce înseamnă că este un partid al viitorului, doar în ultimul timp la PNR s-a aderat peste 6000 de români din 20 de raioane ale Moldovei. Procesele verbale de înființare ale filialelor și organizațiilor primare vin aproape săptămânal. Se deschid sedii ale partidului în diferite raioane, recent au fost sfârșite două noi sedii ale PNR în Ungheni și Orhei etc.

Aurelia Cebanu: Ce semnifică simbolul PNR?
Valeriu Ciubotaru: Partidul Național Român, fiind un partid ce are la bază doctrina Național - Creștină, are drept simbol Harta României Mari - idealul suprem al tuturor românilor, pe fundal Crucea Patriarhiei Române - simbol al uniunii de credință, neam și țară.

Aurelia Cebanu: Care este poziția PNR față de aderarea Republicii Moldova la UE și NATO?
Valeriu Ciubotaru: Am mai spus și o voi repeta de câte ori va fi nevoie: Partidul Național Român are ca scop

reunificarea cu Țara - România Mare. Privitor la UE și NATO pot să spun doar că principiile morale creștine adesea vin în contradicție flagrantă cu nonvalorile promovate de liberalismul UE. Noi promovăm principiile moralei creștine, tradiționale poporului român și vom lupta pentru menținerea lor, iar reînvierea cu România o vom realiza indiferent unde se afla Ea, în UE, în URSS etc. Noi nu spunem: vrem în UE ca să ne unim cu România sau vrem să ne unim cu România pentru a avea acces la UE. Noi cerem o unire necondiționată cu România oriunde nu ar fi Ea, datoria noastră este de a fi cu Țara, a fi creștin, a fi român. Datoria noastră este de a reface unitatea și a întregi Țara.

Aurelia Cebanu: Înceamă aceasta că PNR va accepta intrarea în UE doar prin unirea cu România?
Valeriu Ciubotaru: Exact! În nici un alt mod Republica Moldova nu trebuie să fie integrată în UE, doar prin unirea cu România, nu mai avem nevoie de două țări românești. Dorișim unora forțe politice de a păstra două țări o putem considera separatism, indiferent ce fel este - rămâne SEPARATISM.

Aurelia Cebanu: Ce de obicei partidele pro-române sunt de orientare liberală, ce platformă propune PNR?
Valeriu Ciubotaru: Partide pro-române pot fi de orice orientare: liberală și chiar comunistă. Partidul Național Român, după cum am vorbit mai sus, a luat ca bază doctrina Național - Creștină, care are trei principii primordiale: PATRIA, CREDINȚA, NAȚIUNEA!

Aurelia Cebanu: În prezent se discută mult în privința legii nediscriminării, care este poziția PNR față de această lege?
Valeriu Ciubotaru: Legea nediscriminării vine în contradicție cu principiile de bază ale credinței Ortodoxe. Noi promovăm o morală sănătoasă, bazată pe principiile credinței Creștin - Ortodoxe. Aceasta ne deosebește pe noi de toate ferurile de liberali. Nu avem nimic cu minoritățile sexuale, le permitem să fie așa cum sunt la ei în casă, iar în societate - să respecte tradiția de veacuri a poporului nostru, să nu influențeze cu nimic sănătatea morală a copiilor noștri! Iar acum întreb factorii de decizie: Sunteți de acord ca aceste minorități să se manifeste liber în societate, să vă educe în felul lor copii? Lăsați cugetul să lucreze! luați o decizie corectă și nu uitați - sunteți creștini, Ștefan cel Mare a luptat pentru credință, de aceea a stat neînfrânt de nimeni la cârma Țării. Cine vine împotriva credinței vine împotriva lui Dumnezeu.

Aurelia Cebanu: Care este mesajul dumneavoastră către cetățenii RM?
Valeriu Ciubotaru: Viitorul este în mâinile noastre, să nu lăsam ca cineva să-și bată joc de ei. Veniți să refacem Țara! Gândiți-vă la copii, gândiți-vă la viitor!

TRAIASCA ROMÂNIA MARE!

Aurelia Cebanu

OBIECTIVELE PARTIDULUI NAȚIONAL ROMÂN

- 1) Să contribuie pe căi constituționale la apropierea clipei de reintregire a Patriei prin lichidarea pactului Molotov - Ribentrop.
- 2) Unificarea după modelul german (din 1989), a celor două state românești, România și Republica Moldova.
- 3) Lupta pentru românism și apărarea valorilor național-creștine.
- 4) Funcționarea Limbii Române ca Limba de stat și comunicare interetică pe întreg teritoriul a Republicii Moldova, condamnarea moldovenismului primitiv.
- 5) Sprejinierea Bisericii Ortodoxe în proiectele sale sociale și misionare.
- 6) Combaterea oricărui separatism, neadmiterea federalității Republicii Moldova.
- 7) Crearea condițiilor social-economice, care să încurajeze revenirea cetățenilor plecați din cauza sărăciei, prin recalificare, angajare și scutirea de taxe și impozite la deschiderea unei afaceri în țară.
- 8) Interdicția pentru fosta nomenclatură a regimului comunist de a ocupa funcții în administrația publică centrală și locală. Interzicerea partidului și ideologiei comuniste și adoptarea legii hustrajului.
- 9) Educarea tineretului în spirit național și creștin, înfrimarea cultului eroilor, al tuturor celor care s-au jertfit pentru Dumnezeu, Neam și Patrie.
- 10) Alocarea unor fonduri mai mari din bugetul de stat pentru domeniile vitale ale viitorului Neamului Românesc: Sănătate, Educație, Apărare.
- 11) Favorizarea legislativă a investitorilor autohtoni și a capitalului național și limitarea monopolului stăin în sfera economică. Interdicția persoanelor flexice și juridice străine de a dobândi terenuri agricole și din fondul țivic.
- 12) Protejarea familiei tradiționale. Stoparea declinului demografic, care amenință viitorul Națiunii Române și promovarea unei politici de creștere a natalității.
- 13) Reînscriminarea defăimării țării și a națiunii.
- 14) Promovarea unei climat de moralitate în viața publică, prin radicalizarea politicianismului și corupției.
- 15) Promovarea unei politici externe bazată pe demnitate și primatul Interesului Național.

Ziaristul Vasile Bâcu deschizând, sub genericul "Limba noastră cea română", manifestările de la Palatul Academic al Universității de Medicină din Cernăuți;

Poetul Arcadie Opaț lansând apelul pentru Limba Română- limbă regională;

vocali Andrei Tărățeanu, Ana Maria Șapcă, Ana Maria Calancea, Gheorghina Pascariu, Nicolae Mintencu și Ilie Caraș, care au fost răsplățiți cu aplauze de publicul entuziasmat.

Discursurile, rostite de cei mai mulți oameni de cultură, din regiunea Cernăuți sau din România, s-au desfășurat într-o dominantă optimistă și s-au remarcat prin calitatea deosebită a expunerilor și importanța problemelor abordate. Scriitorului Dumitru Covalciuc i-au aparținut constatările amare, despre

A urmat, apoi, o deplasare a celor prezenți la locul unde este amplasată statuia lui Mihai Eminescu; Aici, reprezentanții Consulatului României la Cernăuți, ai autorităților ucrainene ale regiunii Cernăuți, cât și a multor asociații culturale românești, din regiune și din Țară, au depus buchete sau coroane de flori.

După desfășurarea solemnității depunerii de flori, la Palatul Academic al Universității de Medicină a urmat un spectacol, de o înaltă ținută artistică, în care s-au remarcat, prin nivelul deosebit al prestației artistice, Corul „Fiii Arboroasei”, Ansamblul „Izvoaraș” din Ropcea, condus de Victoria Costinean, interpreții

împlinirea a cincisprezece ani de la semnarea Tratatului dintre România și Ucraina, pe fondul multor obiective nerezolvate și a căror împlinire este mult așteptată de populația română din Ucraina; Jurnalistul Nicolae Toma a îndemnat la militantism civic în sfera susținerii limbii române în regiune; Poetul Arcadie Opaț, urcând la tribună, cu o deosebită vehemență a chemat pe cei prezenți să i se alăture, prin vot, într-un demers către autoritățile ucrainene, în favoarea adoptării statutului oficial al limbii române ca limbă regională. Întreaga sală, într-un entuziasm emoționant, a votat în favoarea acestui drept al minorității române!

Urmează ca reprezentanții tuturor societăților culturale să continue să ducă scânteia reinvierii limbii române în masa conaționalilor de pe aceste plaiuri bucovinene.

Profesorul universitar Gheorghe Jernovei a remarcat cu satisfacție mărirea numărului de locuri la Facultatea de Limba Română a Universității „Iu.Fedkoviți”, mai mulți studenți de etnie ucraineană manifestându-și interesul pentru limba română - aceasta fiind atractivă, odată cu intrarea României în UE; Mihail Grăniceru, președintele Consiliului regional Cernăuți, a apreciat pe condeierii români din zonă și și-a exprimat speranța că vor fi găsite surse financiare pentru aplicarea legislației lingvistice, ce va face posibilă devenirea limbii române ca limbă regională.

Spectacolul ce a urmat a readus, pe scenă și în inimile spectatorilor, credința în nemurirea limbii române, a muzicii, jocului popular și obiceiurilor populației românești din Bucovina de Nord.

După ani de prigoană sau uitare, limba română pare a avea, în sfârșit, statutul ce i se cuvine și în regiunea Cernăuți.

Sperăm ca evoluțiile viitoare din acest spațiu să confirme determinarea și optimismul manifestate anul acesta, la Cernăuți, de Ziua Limbii Române.

Iuliu Laurian Popovici
Asociația Culturală Pro Basarabia și
Bucovina - Dângeni

Micropoeme (17)

Dramă astrală

Apus înroșit -
pumnal înfipt în Soare,
de-un nor trecător.

Secetă

Arșița verii,
păienjenişul crustei -
desen marțian.

Boabe de struguri -
constelații bahice,
din sorii verii.

Fățărnicie nobilă

Roșă, pe-o față,
galbenă, pe cealaltă -
frunză de toamnă.

Tentație fatală

Fluturi nocturn,
înecat în lumină -
transfug din Infern.

Memoria lemnului

În taina nopții,
pe-o bancă putrezită -
fantome-n amor.

Lampagii pădurii

Făclii prin ierburi,
în nopțile de vară -
joc de licurici.

Mirajul fântânii

Un cer, în adânc,
cu trudă găsit sub roci -
lumina apei.

Lacrimi divine,
căzând din cerul nopții -
ploaie de stele.

Taifas olimpic

În seara asta,
pe discul lunii, văd zei -
gazdă, Selena.

Formații de nori,
bizare făpturi pe cer -
Eol sculptează.

Criptare în natură

Cuneiforme
cu mesaj nedescifrat -
scoarța fagului.

20 august 2012,
Paul-Mircea Iordache

Dictatul de la Viena

Dictatul de la Viena (cunoscut și ca **Al doilea arbitraj de la Viena**) a fost un act internațional încheiat la 30 august 1940, prin care România a fost silită să cedeze aproape jumătate (43.492 km²) din teritoriul Transilvaniei în favoarea Ungariei horthyste. Acest act a fost impus de Germania nazistă și Italia fascistă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial sub titlul de „arbitraj”.

În urma primului arbitraj de la Viena (2 noiembrie 1938), Ungaria obținuse o porțiune din Slovacia (ținut supranumit *Felvidék*, „Provincia de Sus”, în timpul Imperiului Austro-Ungar), iar la mijlocul lunii martie 1939 ocupase Ucraina Subcarpatică (Rutenia). Ungaria interbelică dorea, printr-o politică revizionistă, să obțină și celelalte teritorii care aparținuseră Transleithaniei și pe care le pierduse în urma înfrângerii din Primul Război Mondial prin Tratatul de la Trianon, în special Transilvania.

În iunie 1940, la o săptămână după capitularea Franței, Uniunea Sovietică a transmis României două ultimatumuri prin care cerea evacuarea imediată și necondiționată a Basarabiei, (fostă parte a Imperiului Rus între 1812-1917, care se unise cu România după Primul Război Mondial) și a Bucovinei de Nord. Somația sovietică se baza pe anexa secretă expansionistă a pactului de neagresiune germano-sovietic semnat la 23 august 1939 (Pactul Ribbentrop-Molotov). Guvernul român, pe fundalul conjuncturii internaționale nefavorabile, a cedat presiunilor sovietice și germane.

Cedările teritoriale românești au fost facilitate de starea de derută determinată de presiunile externe și incapacitatea guvernului condus de Ion Gigurtu și a cercurilor conducătoare românești de a angaja acțiuni politice ferme, de a organiza măsuri de apărare națională. Lipsa de curaj al regelui Carol al II-lea, faptul că a evitat un contact direct cu Hitler, deși se impunea o expunere personală, au întărit convingerea cancelarului nazist că regele României nu va întreprinde măsuri de împotrivire hotărâte, ci va consimți treptat la toate pretențiile revizioniste formulate. La 15 iulie 1940, Hitler îi adresează regelui Carol o scrisoare cu caracter ultimativ, avertizând asupra „gravelor primejdii la care s-ar expune dacă nu ar da curs cererii sale” de a începe tratative cu Ungaria și Bulgaria în vederea revizuirii frontierelor.

Negocierile prin intermediul reprezentanților Germaniei și Italiei au început la 16 august 1940 la Turnu Severin. Ungaria a pretins circa 69.000 km² din suprafața României, la care guvernul român a răspuns oferind un schimb de populație și o serie de rectificări minore ale granițelor. În final, negocierile de la Turnu Severin au eșuat și se părea că disputa româno-ungară

Harta României interbelice: în culoare deschisă este marcată porțiunea cedată Ungariei în urma Dictatului de la Viena

se va muta pe câmpul de luptă. Armata maghiară a primit ordin să fie pregătită pentru declanșarea atacului la 28 august. S-au produs numeroase acțiuni provocatoare pe frontieră, aviația maghiară pătrunzând în spațiul românesc până la Brașov, și bombardând aeroportul civil din Satu Mare.

Germania era însă interesată să păstreze pacea în regiune, deoarece avea nevoie de exporturile acestor țări pentru necesitățile de război. Miniștrii de externe ai României (Mihail Manoilescu) și Ungariei au fost convocați la 29 august la Viena, unde ministrul de externe german Ribbentrop a impus părților preacceptarea necondiționată a arbitrajului germano-italian, care avea să devină *cel de-al doilea arbitraj* (Dictat) *de la Viena*. În dimineața zilei de 30 august 1940 Consiliul de Coroană convocat de regele Carol al II-lea a admis arbitrajul cu majoritate de voturi (19 pentru, 10 contra, 1 abținere), în schimbul garantării de către Germania și Italia a noilor granițe.

Trasarea noii frontiere a fost supervizată personal de Hitler, interesat de regiunea petroliferă a Prahovei, astfel că noua graniță ajungea la doar câțiva zeci de km de ea. Miniștrii de externe, al Germaniei, Joachim von Ribbentrop, și cel al Italiei, Galeazzo Ciano, au comunicat separat decizia lor, delegațiilor din România și Ungaria, la 30 august 1940, în Palatul Belvedere din Viena.

Colonel r. Florea MACOVEI

PAUL - MIRCEA IORDACHE

LA COSTICENI: DE VORBĂ CU MARIA VATAMANU

Notă de reporter:

În periplul nostru nord-bucovinean, avea să ajungem, în după-amiaza zilei de sâmbătă, 11 septembrie 2011, și în Costiceni – raionul Noua Suliță din regiunea Cernăuți-Ucraina. Aici, printre altele, am căutat-o pe mama poetului Ion Vatamanu, nonagenara Maria Vatamanu. Am aflat-o – așa cum îi stă bine unei harnice moldovence, în aceste zile – în grădina sa, la desfăcutul glugilor cu coceni de porumb. Grădina are o frumoasă așezare, lângă biserica satului. Interlocutoarea noastră a împlinit 92 de ani, dar e energică și în putere, semn că este dintr-o seminție de oameni sănătoși și a dus o viață chibzuită. Am avut sentimentul că îmi revăd bunica – și ea, la rândul ei, cu origini de prin Arbore-Bucovina. După ce am dat binețe și ne-am prezentat – eram împreună cu profesorul Iuliu-Laurian Popovici de la Școala Dângeni-Botoșani –, inimoasa gazdă s-a așezat pe o băncuță de lemn – pe care-o folosea, se pare, și la desfăcutul porumbului– și, la rugămintea noastră, a început să depeze amintiri, cu ultimele zile din viața fiului ei, poetul Ion Vatamanu. Ion Vatamanu s-a stins din viață în plină putere creatoare și în acerbă luptă politică și pe tărâm cultural. Era un cunoscut militant pentru emanciparea românilor din Basarabia și Bucovina, după jumătate de secol de oprimare sovietică. A fost deputat în Parlamentul moldovean. Redăm, în continuare, un fragment din înregistrarea realizată atunci:

M.V. ...El, totdeauna, a înțeles ce-i bine și ce-i rău;
A umblat la școală aicea, patru ani; Pe urmă, opt clase,
a învățat la Văncicăuți, un sat, încoace.

Eiii!...cum au învățat ei, atuncea, și cum învață, acum, copiii?!...(face un gest, a lehamite). Mergea de aici, pe jos; Dimineața se scula, la șase, și își punea geanta în spate; Nu, ca acum: copiii, numai ciocolăți mănâncă, numai bunătăți... El, mămăligă coaptă, îi prăjeam, dacă n-aveam pâine și, uneori, venea flămând zicând: „Mamă mi-au luat băieții mâncarea!” (râde, în hohot...) ... Ei au fost așa...au căzut, taman, în greutăți și, văzând greutățile, ei, toți – au fost aproape întreaga lor clasă – au învățat, undeva mai departe și au devenit: ori un doctor, ori un inginer, ori... ceva au fost. Pe urmă, s-a „înmuiat” treaba. Acum, copiii, de vor, învață, de nu vor, nu învață...

P.M.I. Dar, dânsul a fost un lider al promoției lui, un conducător al mișcării pentru emanciparea românilor.... pentru Limba română, pentru ...

M.V. Păi cum dară?... El, când venea aici, de la Chișinău, auzeam că îl urmărește miliția, atunci când a început

Maria Vatamanu, în grădina casei sale, 11.09.2011;

mișcarea românilor...Îl urmărea miliția să nu facă politică și pe aici... dar, el nu s-a uitat!

P.M.I. Prin ce an era asta ?

M.V. ... Când s-a desfăcut, asta ... Uniunea Sovietică !
De-acum, se începea politica românilor și el a început să facă politică pentru ei.El, în cărțile lui, numai de limbă vorbea și scria ...

P.M.I. Să vă dăm și noi cartea, unde este prezent și Domnul Ion Vatamanu, cu câteva poezii de ale lui ! (n.r.: este vorba de antologia "Lirica românească de pretutindeni").

M.V. Vă mulțumesc!.

P.M.I. Dar credeți că el a murit așa...sau ...pur și simplu, moartea lui a fost suspectă ?...

M.V. Nu! Nu! ...El a fost operat de inimă, cu douăzeci de ani înainte, el a trebuit să se păstreze, să nu aibă nervi, să n-aibă nimic... dar el s-a băgat în politică... El, cât a lucrat în

Academie, a fost cum a fost ! (n.r.: poetul Ion Vatamanu a fost un absolvent eminent al Facultății de chimie, devenind cercetător la Academia de Științe a Moldovei), dar, când l-au ales deputat, de-acum a intrat în politică. Și, în politica asta, fiecare vrea ceva să facă ... așa era atuncea, ... când a intrat el. Eu i-am spus de multe ori : „De ce te-ai băgat tu în politică ? Tu știi că ești bolnav!”... Dar el îmi spunea : „Mamă, omu-i muritor!”. Aste cuvinte mi-a spus : „Omu-i muritor! Trebuie să fac ceva!...Dacă nu fac nimic, degeaba am trăit pe pământ...”

P.M.I. Da! Exact !... Domnu' Ion Vatamanu rămâne în conștiința națiunii !...

M.V. Uite așa îmi spunea mereu!... Eu îi spuneam că a fost operat, că a avut infarct, de două ori...:

„Ție nu-ți trebuie nebunia asta !... Tu ai cu

Maria Vatamanu și Paul Mircea Iordache, 11.09.2011;

Poetul Ion Vatanu, în presa vremii;

ce trăi! La ce-ți trebuie ?!"... El , atunci,așa serios, mi-a spus: „Mamă! Nu-i vorbă că mori! Că, omul moare, poate mai devreme, mai târziu;Dar, el trebuie să facă ceva! Eu, mâine mor, dar vreau , astăzi, să fac ceva !... Cum să nu lupt eu pentru Limba mamei, limba pe care tu ai grăit-o, Limba română , și, acum, nu se poate s-o grăiești ?!"...

El a fost...cum să spun?... un revoluționar ! Imi spunea :”Pe mine m-au mâncat toată viața, comuniștii, acolo, la Academie!” El era urmărit de miliție, când venea la mine, în timpurile astea: să nu facă politică, pe-aici,... Eh!...Nu-i ! (scobește cu bețișorul, privind, mahnită, în pământ)... El s-a enervat...El a fost...El a pornit casă și avea oameni la lucru. A fost, nu știu ce, și l-a chemat la Chișinău, Snegur; Și, s-a certat cu Snegur, nu știu de ce...așa mi-a spus soția lui...; Adică cum s-au certat? s-au ...

P.M.I. S-au contrazis !...

M.V. Da! Da! Da! ... Și el s-a enervat, și-a luat soția , cu un nepot, și s-a dus la Vadul lui Vodă – acolo este un sanatoriu – joi, asta a fost : Așa-i ! Și s-a dus și a ajuns joi și a stat și vineri , și sâmbătă. Duminică, el a avut oameni la lucrul casei aceea. I-a spus soției să rămână cu băietul și el a sunat mașina să-l ducă acasă. „Am acolo șase oameni care lucrează și mă duc să le dau o gustare și niște băutură!”.

Cred că, cu oamenii aceia, el a luat și băutură și s-a culcat – acolo avea un vagon de dormit. Când s-a culcat, a spus oamenilor aceia: „Dacă va veni mașina după mine, să mă treziți!”... Dar, el nu s-a mai trezit!... Avea tensiune și .... s-a și enervat în ziua aceea ...

P.M.I. Când era mic, îl duceați, aici, la biserică ?...

M.V. Dar cum, dară ?!... Când era mic îl duceam , dar când a crescut mai mare, copiii nu puteau să meargă, fiindcă ședeau, la Paști, de jurnă și nu se putea merge la biserică...

P.M.I. Dar, când era mic, a fost la biserică ?...

M.V. Apoi, dar cum, dară ? Dacă eu am cântat în corul bisericii ?...

P.M.I. Păi, românii sunt ortodocși, sunt creștini! ...

M.V. (sculându-se de pe băncuță, anevoie). Ooo!...Ce-am amorțit !... și se îndreaptă, sprijinindu-se în băț, spre casă...casa în care a copilărit poetul Ion Vatanu și căreia i-am pășit și noi pragul, cu îndreptățită sfială...

Nicolae Negru

Numai niște mincinoși sau naivi, slabi de minte, ar putea nega astăzi că hotarul de pe Prut separă același popor. După ce sârma ghimpată a fost scoasă în sfârșit de pe malul Prutului, a venit timpul să o scoatem și din capetele noastre.

E timpul să ne reîntâlnim, să ne recunoaștem, să ne îmbrățișăm și să fim împreună. E anacronic și de neînțeles de ce mai rămânem separați acum, în era comunicării, a globalizării, a satului planetar, în contextul integrării europene, când popoare care s-au dușmănit secole de-a rândul își dau mâna ca să construiască împreună un viitor mai bun.

Unirea este un ideal nobil, măreț, de justiție istorică. Realizată de înaintașii noștri în 1918, trebuie doar s-o reconfirmăm, să o repetăm, în mod pașnic, democratic, în condițiile zilei de azi.

(Marți, 04 Septembrie 2012 Chisinau, Romania de Est (Basarabia)/Romanian Global News)

Eugen Tomac

Eugen Tomac, secretar de stat pentru românii de pretutindeni: „România și R. Moldova împreună în Europa”:

Aspirația Unirii sunt convins că se va împlini în timpul vieții noastre, prin simpla manifestare a voinței românilor, atunci când această voință va căpăta o formă decisă și când legăturile dintre românii de pe cele două maluri ale Prutului vor fi atât de strânse, încât tratatele internaționale vor trebui să țină seama de ele.

Rezultatele preliminare ale unui sondaj de opinie efectuat în România de Centrul Român de Studii și Strategii la nivel național, arată că 87,25 % din cei intervievați sunt de acord cu unirea Basarabiei cu România.

Sondajul a fost efectuat de Centrul Român de Studii și Strategii, în perioada 07-23 iunie 2012 pe un eșantion de 1486 de subiecți din România. De remarcat este faptul că repondenții nu au avut nici o problemă în a identifica spațiul despre care au fost chestionați: Basarabia. Din acest punct de vedere, în mentalul colectiv al românilor din dreapta Prutului, R. Moldova are statutul de provincie istorică. Atât răspunsul la întrebare cât și raportarea la spațiul basarabean contrazice drastic părerile unor politicieni și pseudoanalști care în diverse ocazii, încercând să-și acopere lașitatea neabordării temei, au afirmat că românii nu sunt de acord cu reunirea celor două state românești și că Unirea ar fi o temă reziduală în preocupările românilor.

sursa: rgupress.ro (Timpul.md)

PAUL - MIRCEA IORDACHE**INTERVIU****cu Prof. ION POSTEUCĂ, din Stănești, reg. Cernăuți****Notă de reporter:**

Dialogul a fost înregistrat în ziua de 8 mai 2011, la Stănești - Bucovina de Nord, după o ceremonie de comemorare a victimelor gulgurului stalinist, interlocutorul meu fiind și un militant al societății "Golgota".

P.M.I. Stăm de vorbă cu Dl. Ion Posteucă, profesor de limba și literatura română, autor a numeroase lucrări de studiere a folclorului și publicist - în gazete precum : „Zorile Bucovinei”, „Arcașul”, „Concordia”, „Monitorul de Hliboca”, în revista „Codrii Cosminului” și la almanahul cultural „Țara Fagilor” - , un eminent dascăl al învățământului public din Ucraina și conducătorul filialei din Stănești a Societății Culturale „Mihai Eminescu” din regiunea Cernăuți. Totodată, domnia sa face parte din Societatea Culturală „Arboroasa”.

Domnule profesor Ion Posteucă, am petrecut împreună, astăzi dimineață, un înălțător moment de comemorare a victimelor staliniste, care au fost deportate în Siberia, în gulagul sovietic și am asistat, cu această ocazie, la o luminoasă manifestare din partea stăneștenilor, începând de la primar, preotul paroh, profesori și până la tineretul studios al școlii de aici. Impresionantă manifestare!

Am constatat că au intrat, practic , în folclor aceste evenimente triste din viața oamenilor de-aici, din viața bucovinenilor noștri, răpiți de vitregiile istoriei: când de austrieci, când de ruși și, iată, acum au ajuns în componența statului ucrainean; De aceea, am dori ca, în acest context, să ne spuneți dumneavoastră - care, evident, aveți o competență deosebită în acest domeniu, mai ales în domeniul limbii române, a istoriei românilor bucovineni - care sunt condițiile concrete în care se desfășoară activitatea școlară, activitatea profesorilor, în acest spațiu nord - bucovinean și, mai concret, în localitatea Stănești, regiunea Cernăuți.

Aș ruga să evidențiați, cu concretețe, toate necazurile întâlnite, toate excesele autorităților ucrainene, în domeniul utilizării limbii române în școli și, în general, a respectării statutului minorității românești din Bucovina de Nord; Vă rugăm !

I.Ps. Ce să vă spun ?... Constituția Ucrainei este considerată una dintre cele mai democratice din Europa. Este demonstrat acolo, tot ce se referă la viața cetățenilor care locuiesc pe teritoriul Ucrainei. În realitate, însă, nu este chiar așa : Să luăm , de exemplu, chiar școala noastră, din satul nostru. Pe mine mă interesează această problemă - deși, nu mai activez de 14 ani, fiind pensionar - și mă doare inima când văd ceea ce se întâmplă aici.

Avem foști elevi de-ai noștri care studiază la Școala Pedagogică din Cernăuți. Nu de mult, o mamă mi s-a adresat cu următoarea rugămintă: să-i dau materiale documentare

Prof. Ion Posteucă, în curtea casei sale din Stănești, 08.05.2011;

referitoare la satul nostru dar, în limba ucraineană. Am întrebat-o : „Dar de ce ?!...”; Ea a răspuns : „Pentru că istoria se predă în limba ucraineană !”.

P.M.I. Dar școala, din sat, nu este cu predare în limba română?!...

I.Ps. Școala este cu predare în limba română! Sunt și lecții speciale cu predare în limba ucraineană - fără discuții; Trebuie respectat statutul limbii de stat, este clar, dar care este problema ?!... Iată, nu de mult, a fost un control din partea Inspectoratului regional de învățământ, în cadrul căruia li s-au dat elevilor lucrări de control, la fizică, la matematică, la chimie ș.a.m.d.; Problemele au fost redactate în limba ucraineană și nu li s-a permis profesorilor să le traducă în limba română, astfel ca, elevii să le poată înțelege deplin.

P.M.I. La școala din Stănești...

I.Ps. Da! La Școala din Stănești.

P.M.I. Activitățile acestea, de control, sunt curente sau au fost special prevăzute ?

I.Ps. A fost un control special! Dar, ar fi trebuit să le aducă elevilor textul pe care să-l poată înțelege, adică redactat în limba română....

P.M.I. Deci, textul în limba română, fiind vorba de științele reale (exacte): fizică, chimie etc.

I.Ps. Terminologia este străină. Elevii n-au învățat aceste discipline în limba ucraineană....

Nu li s-a permis traducerea textului problemelor. Ca urmare, copiii au scris, care și cum au scris...Eu sunt indignat de acest fapt !

P.M.I. Dar, părinții ?...

I.Ps. Părinții, tot indignați, sunt !

Dacă în constituție stă scris că fiecare învățător care trăiește pe teritoriul Ucrainei are dreptul să învețe în limba maternă, de ce nu li s-a dat copiilor posibilitatea să cunoască conținutul problemelor, prin redactarea în limba română ?...

P.M.I. Dar, s-a făcut plângere, în sensul ăsta, ca urmare a acestui abuz?...

Prof. Ion Posteuță și Paul Mircea Iordache, 08.05.2011.

I.Ps. Chiar să se facă și plângere, nimeni nu mai ia în considerație aceste acțiuni!

P.M.I. Credeți că așa stau lucrurile ?

I.Ps. Da! Sunt convins , sută la sută, că nu se mai iau în considerație pentru că, la noi, în ultima perioadă de timp, scade numărul școlilor românești!; Se introduc clase noi, cu predare în limba ucraineană – dacă sunt 3 elevi, care să învețe în limba ucraineană, se deschide clasă cu predare în limba ucraineană !

P.M.I. Trei, dintr-o clasă de câți elevi ?

I.Ps. N-are a face ! Iată, de exemplu, în satul Boian: acum se deschide o clasă în limba ucraineană, fiindcă părinții consideră că n-ar avea avantaje să învețe în limba română; Dar nu-s vinovați părinții: aici, cineva, probabil, îi instigă la această opțiune. În acest fel, scade numărul elevilor care învață în limba română. Chiar și la noi: mulți copii din sat umblă la școlile din Tărășeni, din Tureatca. Știți ce se întâmplă?... paradoxal: termină școala din Tărășeni și pentru a continua studiile, mai departe, vin la consultații la profesora de limba ucraineană, din Stănești!... Cum vine asta?!... Aici, și părinții sunt vinovați !

P.M.I. Dar, dumneavoastră și acești factori culturali, printre care vă numărați și dumneavoastră și alte personalități din zonă – astăzi am constatat că satul Stănești dispune de oameni luminați, de români adevărați – nu duceți o acțiune de lămurire asupra necesității păstrării limbii române, a tradițiilor strămoșești pe aceste meleaguri?...

I.Ps. Facem acest lucru! – pe cât e posibil să se facă – . Unii părinți consideră, însă, că dacă copilul va învăța în limba ucraineană, are să-i fie mai ușor în viață... Dar nu-i adevărat ! Eu am terminat școala în limba – cum se numea atunci – moldovenească; Am învățat limba rusă, pentru că era limba de stat; Acum limba ucraineană este limbă de stat și trebuie învățată dar, cine învață bine în limba maternă, acela nu are dificultăți să învețe, ulterior, în orice limbă. Aici, sunt vinovați părinții ! Mai ales, cei tineri! Am avut ocazia să discut cu mulți părinți tineri și am constatat acest fapt. Foarte mulți tineri de la noi urmează studiile în România și, ulterior, chiar rămân acolo.

Noi nu trebuie să abandonăm cultura noastră, tradițiile noastre, naționale ! Trebuie să păstrăm limba!... Trebuie să păstrăm folclorul !... Mai frumos folclor decât folclorul românesc , nu știu dacă este pe pământ?!...

P.M.I. Și ce considerați că trebuie făcut?... Știți, era o temă celebră, la cinovnicii ruși:

– Ce-i de făcut?...

I.Ps. E drept!... Este la București un comitet cu

responsabilități față de românii de pretutindeni; Foarte puțin ajutor primim noi, de-acolo ! Faceți comparație cu maghiarii din Transcarpatia: ei primesc din Ungaria tot ce au nevoie în școli; Aici, la noi, nu primim! Literatura în limba română, n-o găsești ! Manualele în limba română constituie o problemă nemaipomenită !

În Transcarpatia, nu e așa ceva !

P.M.I. Acolo, tot Ucraina este... Deci, considerați că acolo, autoritățile ucrainene permit maghiarilor să-și ajute conaționalii, pe când aici, în regiunea Cernăuți , românii, ori nu sunt lăsați să facă la fel, ori nu au inițiativă?...

I.Ps. Dacă, la București, acest comitet, care răspunde de diasporă, ar avea un mai mare interes față de noi, am avea și noi aceleași drepturi! Că, doar peste tot este aceeași constituție !

P.M.I. Am înțeles! Dar, la Cernăuți, aveți un Consulat român! Ați contactat reprezentanții Consulatului?, să le cereți ajutorul, să le faceți propuneri pentru îmbunătățirea lucrurilor ?

I.Ps. În această privință, n-am încercat dar, eu consider că funcționarii Consulatului se stăruie să pună piedici, la fiecare pas !

P.M.I. Cum așa?! ...

I.Ps. De exemplu : eu , dacă doresc să primesc viză, ei îmi cer să merg întâi la gară și să plătesc biletul pentru deplasarea cu trenul. Dar, eu nu merg cu trenul!...

P.M.I. Și dacă le spuneți că nu mergeți cu trenul?...

I.Ps. Îmi aruncă , înapoi, documentele!... Trebuie să dovedesc că am atâția bani sau să aduc adeverință că sunt pensionar și că , de un an de zile , eu primesc pensie. Afară de aceasta: găsește o literă că nu-i cum trebuie și te întoarce înapoi.

P.M.I. Literă , la ce ? ... La nume, la acte ? ... Litera aceea de ce apare ? ...

I.Ps. De ce?... Din neglijența funcționarilor! Ar trebui ca, acest consulat să ne ajute mai mult, din toate punctele de vedere!

P.M.I. Dar persoanele – funcționarii – de acolo, considerați că vin în întâmpinarea doleanțelor dumneavoastră sau, pur și simplu, sunt indiferente?... sau, poate, chiar ostile?

I.Ps. Nu! Ostile, nu, dar, indiferente, da !

P.M.I. Este vorba de birocrație, sau incompetență?... Cum apreciați dumneavoastră ?

I.Ps. Probabil, e vorba de birocrație... Ar trebui să ne primească cu plăcere, cu înțelegere, nu cu: „Du-te de-aici!; N-ai ce căuta aici!; „Bine, spun eu, dar sunt român! Apărați interesele noastre, ale românilor bucovineni!“. Foarte greu obținem vizele.

P.M.I. Ne dăm seama ce impact are asupra psihicului dumneavoastră, a percepției dumneavoastră, atitudinea acestor funcționari, reprezentanți ai statului-mamă, România, care, funcționari , vă tratează în acest fel !

I.Ps. Da! In felul , ăsta ! Știți , am rămas aici ca niște orfani, fără nici un sprijin!

Va urma

ZIUA LIMBII ROMÂNE, LA BOTOȘANI

Stand de carte – Editura „Quadrat”, scriitorii Dumitru Ivan și Dumitru Ignat.

Folkista Mădălina Amon alături de fiica sa, Alina Amon, în spectacolul de muzică și poezie „Limba română – Liră și Paloș”.

În Basarabia, la Căușeni: Ziua Limbii Române

SĂRBĂTOAREA LIMBII ROMÂNE LA CERNĂUȚI

Un dar simbolic al Transilvaniei către nord-bucovineni;

Depuneri de jerbe de flori la statuia poetului Mihai Eminescu, Cernăuți;

Basoreliev cu efigia poetului Ion Vatamanu, la școala care-i poartă numele, din Costiceni.

Făclii în mâini – făclii în suflete.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef: Ionel Bejenaru
Redactori: Paul-Mircea Iordache,
Florea Macovei, Mircea Comăneci,
Elena Chirilă, George Arhip.

Tipărit în România de

Botoșani, str. 1 Decembrie, nr. 25
 www.agata.ro editura@agata.ro